

بررسی عوامل مؤثر بر تولید ماهی قزل آلا (مطالعه موردی استان آذربایجان شرقی)

علی شهنوازی، پروانه اشرفی

پست الکترونیکی مسئول مقاله: shahnavaziali@yahoo.com

به منظور بررسی عوامل مؤثر بر تولید ماهی قزل آلا در استان آذربایجان شرقی، از اطلاعات ۳۴ بهره بردار در سال ۸۳ استفاده گردید. با توجه به اینکه پرورش ماهی قزل آلا در سه سیستم کاملاً مشخص انجام می گیرد، جامعه مورد مطالعه به سه طبقه استخرهای ذخیره، تیپ و مزرعه تقسیم و از روش نمونه گیری طبقه ای تصادفی برای تعیین تعداد نمونه مورد نیاز استفاده شد. نتایج حاصل از تخمین تابع تولید متعالی بیانگر خوبی برازش بوده و مدل تخمینی ۹۷ درصد تغییرات متغیر وابسته را توضیح می داد. بررسی کشتش عوامل تولید بیانگر آن بود که واحدهای مورد مطالعه در سطح استان مقدار غذا را کمتر از حد بهینه و در ناحیه اول مصرف می کنند به طوریکه افزایش مقدار غذا، باعث افزایش تولید و سودآوری واحدها خواهد شد. مدیران واحدها همچنین نهاده های مساحت فعال، تعداد بچه ماهی، طول دوره و تعداد نیروی کار را در ناحیه دوم تولید و اقتصادی انتخاب کرده اند. واحدهای تیپ از سطح استخرها متراکم تر از بقیه استفاده می کنند. کلیه واحدهای مورد مطالعه آب را در سطحی بیشتر از حد بهینه اقتصادی مصرف می کنند. عدم موفقیت مدیریت واحدهای استان در این زمینه باعث کاهش تولید و سود دهی می شود. در این زمینه وضعیت مدیریت مزارع از کلیه واحدها حادث تر می باشد. مدیران مزارع، مقدار غذا را کمتر از بهینه اقتصادی مورد استفاده قرار داده و تعداد بچه ماهی این واحدها نیز بیشتر از حد بهینه اقتصادی میباشد به طوریکه افزایش مقدار مصرف غذا در این واحدها باعث افزایش تولید می شود. مدیران مزارع بچه ماهیان را کمتر از مدت زمان اقتصادی نگهداری و در وزن کمتری به فروش می رسانند که این موضوع تاثیر منفی بر میزان تولید دارد. مدیران استخرهای ذخیره ترجیح می دهند ماهی را در یک زمان طولانی تر نگهداری و پرورش دهند. محاسبه ضریب تابع نشان میدهد که مقدار آن در کل ۱/۱۹ می باشد که بیانگر بازده صعودی نسبت به مقیاس است. این ضریب برای واحدهای تیپ، ذخیره و مزارع به ترتیب ۱/۵۹، ۰/۳۵ و ۱/۵۳ می باشد.

کلمات کلیدی: قزل آلا، تابع تولید، آذربایجان شرقی.